

Actrice Jacqueline Blom

‘De tijd van het ego is écht voorbij’

Met Aletta Jacobs wil ze zich niet vergelijken, maar Jacqueline Blom is wel degelijk een feminist pur sang. Ze komt op voor vrouwen in de cultuursector, en laat van zich horen mét humor. Zelf telt Blom als actrice nog volop mee. Zoals het hoort, toch?

Tekst Ingrid Spelt Fotografie SuperStudio Visagie Suzanne Pelgrim

We bellen, want Jacqueline Blom (61) moet goed op het verdelen van haar energie letten. Onlangs kreeg ze voor de tweede keer de diagnose borstkanker en haar jongste broer is een aantal weken geleden overleden. “Zijn verlies en het tegelijkertijd ziek zijn hakt erin.” Gelukkig heeft ze te maken met een milde variant van borstkanker en was

ze er snel bij. Blom is geopereerd en kan het verder af met bestralingen. Heel anders dan twintig jaar geleden toen ze werd overvallen door een agressieve vorm, net na de geboorte van haar zoon. Ondanks de zware chemokuren speelde ze destijds door als Lady Macbeth. “Spelen verzette mijn gedachten. Het zorgde er mede voor dat ik positief in het leven bleef staan.” Ze dacht dat ze haar portie inmiddels wel gehad had, maar zoals vaak komen de dingen ook bij >

“Mensen vinden mij lastig. Ik vermoed dat mannen het seksisme zelf niet altijd door hebben, het is als lucht en adem”

haar tegelijk op haar pad. “Ik voelde me vooral overvallen door het nieuws dat ik ziek ben, maar door de milde vorm sta ik er ook nuchter in, *so be it*.” Toevallig is haar agenda leeg. Na de opnames van *Oogappels*, in het nieuwe tv-seizoen op de buis, en het toeren langs de theaters met *Familiespel* waren nieuwe theaterplannen vooruitgeschoven. Dus had ze wel zin in die onverwachte time-out: lekker op vakantie, goede boeken lezen en vrienden bezoeken. “Dat ben ik nog steeds van plan, maar door de behandelingen loopt het anders. Vanaf september ga ik weer vol aan de bak. Als freelancer is het altijd hollen of stilstaan.”

FEMINISTISCH

Blom kennen we als theaterdier, maar ook van haar rollen op tv en het witte doek. Met voorstellingen als *Macbeth*, *De kersentuin*, *Gijsbrecht van Amstel* en *Familiespel* verwarmde ze harten. In de speelfilms *Loenatik de Moevie* en *Loenatik, te gek!* pinkte je een traan weg na een lach. Op tv speelt ze in de succesvolle serie *Oogappels* – geliefd bij meerdere generaties –, *Tweede Hans*, onlangs in *Cast* en jarenlang in *Penoza*. En wil je haar feministische kant ontdekken, luister dan eens naar de podcast *De Bitch en de Hoer* (een verwijzing naar de stereotiepe rollen die actrices vaak krijgen, red.), samen

met Corien van der Zwaag. Ze praten onder meer over haar coming-out als hardcore feminist. “In 2019 speelde ik in de voorstelling *Het duel*, naar de novelle van Tsjechov. Ik moest toen toch echt concluderen dat er in dertig jaar tijd niks veranderd is. Het gaat er niet om hoe je speelt, maar hoe je eruitziet. Of je lekker bent. Vanaf dat moment heb ik me publiekelijk uitgesproken over discriminatie van vrouwen in de cultuursector, over het seksisme. Als actrice ben je afhankelijk in deze patriarchale omgeving. Ik heb er in het verleden vaak iets van gezegd, maar misschien niet altijd even duidelijk. Ergens zat in m’n achterhoofd: je bek opentrekken gaat werk kosten.”

De cultuursector en flirten lijken onlosmakelijk met elkaar verbonden.

“Als je als vrouw wilt flirten om hogerop te komen moet je dat lekker zelf weten, maar als er van je verwacht wordt dat je móet flirten of lekker gevonden moet worden om een rol te bemachtigen dan is het een probleem. Ik heb moeite met de mal waarin je moet passen. Het vrouwbeeld is heel klein en nauw en ik ageer daartegen. De cultuur is vele malen giftiger dan ik zelf ook dacht. Ik heb besloten om me uit te spreken, en dat wordt me niet altijd in dank afgenomen. Mensen vinden mij lastig. Ik

vermoed dat mannen het seksisme zelf niet altijd doorhebben, het is als lucht en adem. Hoe zit die verhouding tussen mannen en vrouwen werkelijk in elkaar? Dat wil ik weten, niet wie er schuldig is.”

Is Nederland vooruitstrevend genoeg?

“We denken dat we vooruitstrevend en niet racistisch en seksistisch zijn, maar

dat is helemaal niet waar. Er wordt bijvoorbeeld nog steeds onderscheid tussen mannen en vrouwen in salaris gemaakt. Ik maak het zelf mee. Je ziet ook dat er minder interessante grote vrouwenrollen zijn. Hoe is de verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke presentatoren op tv? En het aantal vrouwen wordt nog minder naarmate je >

“Als kind hield dit vraagstuk mij al bezig. Ik wist dat er iets niet klopte. In de kerk werd God geduid als Hij. Huh? Why? dacht ik dan”

ouder wordt. Kijk ook eens naar de gasten in talkshows, in verhouding zitten er meer mannen dan vrouwen aan tafel. Als mannelijke gast zou je een voorbeeld moeten nemen aan prins Constantijn, die schuift niet aan als de helft niet vrouw is. Maar in m'n eentje kan ik het gevecht niet aan. Vrouwen én mannen zullen zich meer moeten uitspreken. Als kind hield dit vraagstuk mij al bezig. Ik wist dat er iets niet klopte. In de kerk werd God geduid als Hij. Huh? Why? dacht ik dan. Ook het beeld dat vrouwen lief en verzorgend moesten zijn irriteerde me. Mijn vader zag mij voor de zekerheid liever secretaresse worden dan actrice. Uiteraard zijn ze trots op mij, maar hoe seksistisch kun je zijn? Ik geef les aan de toneelschool en gelukkig zie ik bij de jongere generatie al verandering, en dat geeft hoop.”

Blom groeide op in een warm en liefdevol gezin, met een jongere en een oudere broer, waarin humor centraal stond. “Van humor en zelfrelativering word ik héél gelukkig. Als mensen dit niet hebben, vind ik dat moeilijk.” Haar vader was dominee en pastoraal werker, ook in het gevangeniswezen, en haar moeder werkte toen de kinderen wat ouder waren als wethouder en ombudsman. “Voor ons was het doodnormaal dat zij goede banen had, maar ik realiseerde me later wel dat het voor die tijd best uitzonderlijk was.”

Hoe was de band met jouw jongere overleden broer?

“Héél sterk! We scheelden anderhalf jaar, en door dat kleine leeftijdsverschil voegde hij zich in mijn pubertijd altijd bij mijn clubje vrienden. Ik deelde niet alles met hem, dat deed ik meer met vriendinnen, maar Allard was een vanzelfsprekende factor in mijn leven. Hij was er altijd. Humor was een verbindende factor tussen ons, tot aan zijn dood maakten we nog grappen. Allard had alvleesklierkanker en die laatste achttien maanden na zijn diagnose is onze band nog hechter geworden. Als je weet dat iemand niet lang meer te leven heeft, realiseer je je extra goed wat die persoon voor je betekent. Op het moment dat hij stervende was, hoorde ik na mijn jaarlijkse controle dat ik borstkanker heb. Dit heb ik hem niet verteld, want ik wilde niet dat mijn broer zich zorgen over mij zou maken. Hij moest rustig kunnen gaan. Ik kan heel goed mijn eigen problemen opzijzetten, dat heeft te maken met zelfbeheersing. Mijn ouders heb ik het vlak voor de operatie verteld, en het liefst had ik ze niks verteld. Ze hebben al genoeg aan hun hoofd. Als ik aan Allard denk voel ik verdriet, maar ik krijg ook een glimlach op mijn gezicht. Hij was een enorme levensgenieter en zo wil ik hem herinneren.”

Je bent mantelzorger voor je ouders. Hoe past jou dat?

“Soms vind ik dat best zwaar. Mijn vader is dementerend en zit in een verzorgingshuis; mijn moeder woont nog zelfstandig. Iedere week ga ik samen met haar naar mijn vader. Er blijft steeds minder van mijn vader over, en dat is wel eens lastig om te zien. De keuze voor een instelling maken was ook niet makkelijk. Het was meer een voldongen feit, omdat mijn moeder haar heup brak en niet meer voor hem kon zorgen. Dan moet je wel. Op het moment dat mijn vader uit huis was, realiseerde ik me pas hoe zwaar het zorgen voor mijn moeder is geweest. ‘Een demente kaapt de hersenen van een partner’, zei een arts eens. Dat klopt, mijn moeder werd door hem opgevreten. Ze probeerde alles te >

JACQUELINE BLOM

1961, Oegstgeest

Jacqueline Blom is vanaf september te zien in het vijfde seizoen van *Oogappels*. In 2024 staat zij op het toneel in een productie met Annick Pheifer en het vervolg op haar eigen productie *Familiespel*. Blom speelde in theaterproducties als *Gijsbrecht van Amstel*, *Macbeth* en *De Koopman van Venetië*. Op tv was ze Elise Bussink in *Oud Geld*, waarvoor ze de Televisie Academy Award ontving. De series *Loenatik*, *Volgens Robert*, *Volgens Jacqueline*, *Oogappels*, *Penoza*, *Tweede Hans* volgden. In de bioscoop was ze onder meer te zien in *Zwartboek*, *Loenatik: de Moevie*, *Loenatik, te gek!*, *Leef en Kerstappels*. Blom kreeg internationaal erkenning met de theaterproductie *Women Who Walked Into Doors*, is meermaals genomineerd voor de Colombina en kreeg een Gouden Kalf voor *Deining*.

“Het leven is al ingewikkeld genoeg, en dan kun je iemand die aan een relatie zit te morren er niet bij hebben. Het is fijn als het thuisfront stabiel is”

voorkomen. Als dochter vind ik het een opgave en af en toe vervelend om een huwelijk te moeten ondersteunen. Ik kan dat gevoel niet goed onder woorden brengen. Daarom ben ik ook van plan om in het vervolg van *Familiespel* dementie een rol te laten spelen, een verhaal over drie generaties. Met theater kun je gevoel weergeven door situaties te laten zien.”

ORIGINELE GEEST

Blom heeft sinds 24 jaar een relatie met landschapsarchitect Adriaan Geuze. Hun ontmoeting kan zo in een filmscript. Zij was al zeven jaar single na een verbroken relatie toen ze hem op de radio hoorde. Leuke vent, dacht ze. Een half jaar later ontmoette ze Geuze toevallig na een voorstelling. Het plaatje klopte. “Inmiddels wist ik wel wie ik niet moest kiezen als partner. Adriaan was net zo leuk als ik dacht dat hij was. Hij heeft een heel originele geest en is betrouwbaar.”

Dat kende je niet?

“Mannen die zich niet willen binden, ben ik genoeg tegengekomen. Met Adriaan hoefde ik daarover niet te twijfelen. Het leven is al ingewikkeld genoeg, en dan kun je iemand die aan een relatie zit te morren er niet bij hebben. Het is fijn als het thuisfront stabiel is.”

Jouw drie kinderen zijn het huis uit. Heb je last van het legenessyndroom?

“Nee, maar dat komt misschien ook wel omdat er nog een soort van surrogaat-kind thuis woont. We hebben een 25-jarige Oekraïense vluchteling in huis genomen, ze werkt inmiddels bij Adriaan. Hij heeft zowel Oekraïense als Russische werknemers in dienst, dus stonden we voor beiden open. Ik had behoefte om te helpen in het conflict. Het gaat ons ook aan, omdat deze oorlog zo dichtbij is. Door met haar samen te leven word ik me bewust van het feit dat dingen helemaal niet zo vanzelfsprekend zijn. Dit najaar begint ze aan een universitaire opleiding en gaat ze op kamers. Dan heb ik wel aan mijn verplichting voldaan. Misschien dat ik dan in het gat van het legenessyndroom val, maar dat verwacht ik niet.”

Hoe zie jij jouw toekomst?

“Ik wil meer zelf gaan maken. Het is fijn om je eigen werk zoals *Familiespel* te initiëren, dan ben je niet meer zo afhankelijk. Verder zal ik nog meer energie steken in het platform Point of view, vergelijkbaar met het Geena Davis Institute on Gender in Media. Het blijkt dat je pas echt iets kunt bereiken als je de feiten op een rij hebt, met emotie alleen lukt dat niet. Er moet meer onderzoek worden gedaan naar seksisme in de cultuursector. Vanuit dit platform kunnen we ook een productietak oprichten en mooie voorstellingen en films creëren waarin vrouwen een hoofdrol spelen. Wat ik ook zo jammer vind, is dat solidariteit tussen vrouwen verloren is gegaan. Laten we daar eens meer over nadenken. Hoe fijn is het niet als je weet dat vrouwen jou helpen als jij op straat lastig wordt gevallen. Een gil en ze zijn er. Dan ga je anders naar de wereld kijken. De tijd van het ego is écht voorbij.” •